

Anders Sæter

6650 SURNADAL

Surnadal kommune - avslag utsetting av sitkagran på gnr57 bnr1 – Anders Sæter

Fylkesmannen i Møre og Romsdal avslår søknad frå Anders Sæter om utsetting av sitkagran på gnr 57 bnr 1 i Surnadal kommune. Søknaden gjeld utsetting av 15.000 tre.

Avslaget er gitt i medhald i §§ 4 og 5 i "*Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål*".

Vi viser til søknad av 10.03.2013, samt synfaring 17.06.2014 med Olav Sæter, Odd Løset og Ola Betten frå Fylkesmannen i Møre og Romsdal, samt skogbrukssjef Tore Gjøl i Surnadal kommune. Søknaden gjeld utsetting av sitkagran (*Picea sitchensis*), på eigedommen 57/1 i Surnadal kommune. Plantefeltet er avmerka i kartvedlegget til søknaden. Formålet med utsettinga er tømmerproduksjon. Søknaden gjeld 15.000 stk tre på foryngingsfelt i fleire delområde. Det er lagt ved flyfoto som viser hogstflatene, men det er ikkje skissert eksakt plassering av plantingane. Fylkesmannen legg til grunn at det kan vere aktuelt å plante på alle flatene. Vi har etter dette grunnlag for å behandle søknaden.

Utsetting av utanlandske treslag krev løyve etter forskrift om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål av 25.05.2012 (heretter kalla forskrifta). Formålet med forskrifta er å *hindre at utsetting av utanlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet*, jf. § 1.

Søknaden skal vurderast etter prinsippa i §§ 8-12 i naturmangfaldlova (NML), jf. § 7 i NML.

Vurdering

Ved vurdering av om det skal gjevast løyve til utsetting, skal eventuelle uheldige følgjer for naturmangfaldet vektleggast. Det skal leggast særleg vekt på om treslaget og eventuelle følgjeorganismar medfører risiko for uheldige følgjer for det biologiske mangfaldet. Det kan ikkje gjevast løyve viss det er grunn til å tru at utsettinga vil medføre vesentlege uheldige følgjer for det biologiske mangfaldet, jf. § 7 i forskrifta. Utplanting av utanlandske treslag kan ha ein negativ påverknad på naturmangfaldet ved å endre den naturlege artssamansetnaden og dei økologiske funksjonane på staden.

Søkaren har framheva at sitkagran vil ha langt større tilvekst enn t.d. vanleg gran (*Picea abies*), kanskje kring 50 % auke i tilveksten. Vidare vart det understreka at spreingsfaren i

dette området var liten, og det vart vist fram at det var svært lite forynging i småflater og opningar i det eksisterande sitkagranbestandet i nedre delar av det omsøkte planteområdet.

Kunnskapsgrunnlaget (NML § 8)

Sitkagran er vurdert av Artsdatabanken (*Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012*) som ein art med svært stor økologisk risiko ut frå invasjonspotensial og økologisk effekt. Sitkagran er i høgaste kategori for levealder og spreingsfart, og i nest høgaste kategori for tilstandsending av sjeldne/truga naturtypar.

Arten har vist stor spreingsevne på kysten i Møre og Romsdal, m.a. er det godt dokumentert at arten spreier seg frå leplantingar og plantefelt. Så langt har sitkagrana berre utvikla eit par generasjonar etter dei store plantingane på 1960 og -70 talet.

Sitkagran er planta i Engeliområdet frå før, og arten foryngar seg her. Spreinga er derimot langt svakare enn det ein kan sjå i kyststroka, og det er tilslag der ein har blottlagt mineraljorda. Fylkesmannen kan ikkje fastslå den eksakte årsaka til desse forskjellane. Skuldast dette plantematerialet, klima eller jordsmonn, eller er det lokale forholda på staden som spelar inn? Etter vårt syn vil ytterlegare planting kunne auke spreingsfaren.

Ut frå eit reint skogfagleg syn vil den større tilveksten tale for bruk av sitkagran.

Vi har vurdert dei naturfaglege kvalitetane til plantearealet. Det er registrert eit yngleområde for kvitryggspett nord i eigedommen, Naturbase-ID BA00051497. Kvitryggspett er avhengig av eldre lauvskog, men har vist ei positiv bestandsutvikling på Vestlandet dei siste åra, og er ikkje lenger truga (LC = livskraftig bestand). Vest for plantefeltet er det registrert eit bekkekløftområde, Naturbase-ID BN00050537 med viktig verdi (B).

Næraste verneområde ligg er Prestgardselva naturreservat som ligg ca. 1,5 km sørvest for plantearealet. Dette ligg høgare i terrenget enn plantearealet, og vi kan ikkje sjå nokon fare for spreing til naturreservatet.

Ut frå føreliggande kunnskap vil planta sitkagran kunne setje frø og spreie seg i området. Det føreligg ikkje nok kunnskap til å fastslå kor raskt dette vil skje, og kor store areal arten kan etablere seg på.

Føre-var-prinsippet (NML § 9)

Ut frå føre-var-prinsippet bør ein ikkje plante sitkagran i området. Vi kan ikkje sjå at ein kan halde spreinga under kontroll med så store mengder tre (15.000 stk.). Ein kan heller ikkje sjå for seg korleis ein ny proveniens av sitkagran vil kunne oppføre seg m.o.t. forynging.

Vi vil også peike på at sitkagran kan spreie seg til naboeigedommane. Her vil grunneigar på gnr 57 bnr 1 i utgangspunktet mangle heimel og tilgang til å ta ut spreingsskog.

Økosystemtilnærming og samla belastning (NML § 10)

Det er viktig å sikre verdfulle enkeltlokalitetar med stort naturmangfald som bekkekløfter. Vidare er sitkagrana lite utbreidd i desse indre fjordstroka i fylket, og nyplanting ut frå ei samla belastning bør det ikkje plantast sitkagran som kan auke utbreinga av arten i desse fjordstroka.

Kostnadane ved miljøforring (NML § 11)

Dette prinsippet kjem ikkje til bruk ved eit avslag.

Miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar (NML § 12)

Vi kan ikkje sjå at ein vil unngå frøsetting og vindspreiing av sitkagran med det skisserte driftsopplegget. Etter dette finst det ikkje praktiske driftsmetodar som kan eliminere faren for spreining.

Det føreligg alternativ i å bruke t.d. vanleg gran som plantemateriale.

Konklusjon

Sitkagran har svært stor økologisk risiko etter Svartelista, og det er fare for spreining til nærliggande område med store biologiske verdiar. I Miljøverndepartementet sin «*Veileder til forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål*» av 01.10.2012, er det framheva at det ikkje er heimel for å tillate utsetting av artar med svært høg risiko. Det er ikkje godtgjort at spreingsrisikoen er så liten at utsetting ikkje påverkar naturmangfaldet. Tvert imot kan nærliggande lokalitetar av bekkekløfter og annan opphavlege naturtypar bli påverka av sitkagran, og arten kan spreiaast vidare i dette fjord- og dallandskapet i Surnadal.

Dei moglege skadeverknadane på det opphavlege naturmangfaldet overstig etter vårt syn fordelane med auka tilvekst.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal avslår difor søknaden om utsetting av 15.000 sitkagran på gnr 57 bnr 1 i Surnadal kommune, jf. §§ 4 og 5 i *Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål*.

Vedtaket kan påklagast til Miljødirektoratet innan tre veker i samsvar med forvaltingslova. Ein eventuell klage skal opplyse om kva endringar ein ønskjer i vedtaket, og skal sendast til Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

Med helsing

Ulf Lucasen (e.f.)
Ass. miljøverndirektør

Ola Betten

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Surnadal kommune	Bårdshaugveien 1	6650	SURNADAL